

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-06-83 S

СИЛАБУС	<i>Інфраструктурна політика та сталий розвиток</i>	
SYLLABUS	<i>Infrastructure policy and sustainable development</i>	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	BB 8	
Освітній рівень Level of Education	МАГІСТЕРСЬКИЙ (ДРУГИЙ)	
	MASTER'S (SECOND)	
Галузь знань Field of Knowledge	28	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Спеціальність Field of Study	281	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Освітня програма Degree Programme	Місьцеве самоврядування Local government	

м. Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни ***Інфраструктурна політика та сталий розвиток*** для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійними програмами «Місьцеве самоврядування», спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Рівне. НУВГП. 2024. 12 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30606/>

Розробники силабусу:

Антонова С.Є., к.е.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного
врядування
Клименко О.М., д.с-г.н., професор кафедри менеджменту та
публічного врядування

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року

Завідувач кафедри: *Тихончук Л.Х., д.держ.упр., доцентка*

Керівник (Гарант) ОП: *Мартинюк Г.Ф., к.пед.н., доцентка*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 1 від «24» вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н.,
професорка*

Попередня версія силабусу _____

© Антонова С.Є., Клименко
О.М., 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ <i>Інфраструктурна політика та сталий розвиток</i>	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Місьцеве самоврядування
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Рік навчання, семестр	2 3
Кількість кредитів	5,5
Лекції:	28 годин денна /8 годин заочна
Практичні заняття:	28 годин денна /6 годин заочна
Самостійна робота	109 годин денна /151 годин заочна
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)**ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ**

Лектор

*Антонова Світлана Євгеніївна, к.е.н.,
доцентка кафедри менеджменту та
публічного врядування*

Вікіситет

<https://cutt.ly/xfCW9gm>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0003-4796-8580>

Канали комунікації

E-mail: s.ie.antonova@nuwm.edu.ua

*Клименко Олександр Миколайович,
професор кафедри менеджменту та
публічного врядування, доктор
сільськогосподарських наук*

Вікіситет

<https://wiki.nuwm.edu.ua>

ORCID

<http://orcid.org/0000-0002-2047-8824>

Канали комунікації

o.m.klymenko@nuwm.edu.ua**ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ****Мета та завдання**

Актуальність навчальної дисципліни полягає у тому, що конкурентоспроможний і динамічний розвиток регіону можливий тільки завдяки сталому розвитку та повноцінній реалізації наявного специфічного регіонального потенціалу, основним елементом якого є інфраструктура регіону. Сталий розвиток територій – це гармонійний соціальний, економічний і екологічний розвиток міських і сільських поселень, спрямований на створення умов проживання нинішніх і наступних поколінь на основі збалансованого використання ресурсів.

Розвиток інфраструктури залежить від специфіки галузей і регіонів і здійснюється відповідно до змін у виробничій сфері. Структура виробництва в сучасних умовах характеризується зростаючою орієнтацією не на галузеву, а на регіональну систему господарювання. В сучасних умовах в Україні виникла гостра потреба у прискоренні вирішення проблем розвитку складових інфраструктури. Формування адекватної ринку інфраструктури є однією з найголовніших та необхідних умов перетворень економічних відносин в країні.

Метою викладання дисципліни: формування у студентів системи базових знань щодо особливостей реалізації інфраструктурної політики в контексті сталого розвитку регіону.

Завдання курсу:

- з'ясувати особливості реалізації державної інфраструктурної політики у довоєнний, воєнний час та післявоєнний період
- опанувати специфіку стратегічного бачення відновлення інфраструктурних об'єктів у післявоєнний період;
- ознайомити з нормативно-правовим забезпеченням реалізації державної інфраструктурної політики ;
- окреслити та розкрити розвиток інфраструктури та євроінтеграційні процеси;
- розкрити можливості співпраці органів влади з приватним бізнесом щодо відновлення та розвитку інфраструктури;
- визначати екологічні, економічні та соціальні індикатори сталого розвитку;
- здійснювати моніторинг індикаторів сталого розвитку;
- виявляти пріоритети сталого розвитку;
- розробляти стратегії сталого розвитку.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/>
<http://surl.li/kudvg>

**Передумови вивчення*
(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)**

Передумовою вивчення даного освітнього компонента є вивчення освітніх компонент Публічне управління та адміністрування

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК 11. Здатність приймати управлінські рішення для забезпечення сталого розвитку територій з використанням механізмів міжтериторіального міжнародного співробітництва.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

РН13. Приймати та реалізовувати управлінські рішення для забезпечення сталого розвитку територій з використанням механізмів міжтериторіального міжнародного співробітництва.

Структура та зміст освітнього компонента

Теми лекційних занять:

1. Державна інфраструктурна політика: сучасність та післявоєнний період

Опис теми: Органи публічного управління інфраструктурною політикою. Міністерство інфраструктури України: місія, функції, пріоритети, сфера відповідальності. Управління інфраструктурою в територіальних громадах.. Стратегічне бачення розвитку інфраструктури у післявоєнний період: український та європейський варіанти.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

2. Нормативно-правове забезпечення реалізації інфраструктурної політики

Опис теми: Основні Нормативно-правові акти в сфері автомобільного і міського транспорту. Нормативно-правові акти в сфері водного транспорту. Нормативно-правові акти в сфері авіатранспорту, залізничного транспорту. Нормативно-правові акти в сфері дорожнього господарства та поштового зв'язку.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

3. Зарубіжний досвід публічного управління інфраструктурною політикою

Опис теми: Нові тенденції у розвитку інфраструктури у східній частині ЄС. Досвід Німеччини в реалізації інфраструктурної політики.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

4. **Об'єкти інфраструктурної політики: воєнний час та післявоєнне відновлення**

Опис теми: Стан автомобільного та міського транспорту у воєнний час та розвиток у післявоєнний період.. Розвиток водного транспорту: воєнний час та післявоєнний період. Розвиток авіатранспорту. Розвиток залізничного транспорту. Розвиток дорожнього господарства: сучасні проблеми та післявоєнне відновлення. Розвиток поштового зв'язку. Критична інфраструктура: стан та сучасні проблеми. Планування взаємодії органів влади, управління, місцевого самоврядування та самоорганізації населення у формуванні та відновленні інфраструктури.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

5. **Інфраструктурні проекти**

Опис теми: Інфраструктурні проекти в місцевому самоврядування, територіальних громадах. Інфраструктурні проекти з міжнародними фінансовими організаціями. Інфраструктурні проекти у сфері безпеки на транспорті. Фінансування інфраструктурних проектів.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

6. **Розвиток інфраструктури та євроінтеграція**

Опис теми: Нормативно-правова база співробітництва з ЄС. Міжнародна технічна допомога ЄС. Імплементация законодавства ЄС в інфраструктурній галузі.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

7. **Державно-приватне партнерство як механізм ефективної співпраці у галузі інфраструктури**

Опис теми: Суть, цілі, форми державно-приватного партнерства. Інституційне та нормативно-правове забезпечення державно-приватного партнерства у галузі інфраструктури. Досвід реалізації проектів державно-приватного партнерства у галузі інфраструктури на місцевому рівні.

Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

8. **Поняття та передумови формування засад сталого розвитку**

Опис теми: Сутність, об'єкт, предмет, методи стратегії сталого розвитку. Завдання стратегії стійкого розвитку. Необхідність втілення в життя ідей „Порядку денного на XXI століття”. Суть регіональних стратегій стійкого розвитку.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 10 год.)

9. **Фундаментальні основи розвитку і стійкості систем**

Опис теми: Суть терміну „система”. Три класи систем: неорганізована, неорганічна, органічна. Поняття розвитку. Відкритість, стаціонарність системи.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

10. **Розвиток соціо-еколого-економічних систем**

Опис теми: Аналіз соціо-еколого-економічного розвитку суспільства. Напрями розв'язання проблеми сталого розвитку. Фактори ризику для стратегій сталого розвитку. Сфери розв'язання проблем сталого розвитку. Концепція гармонійного розвитку України.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

11. **Встановлення індикаторів регіонального розвитку**

Опис теми: Поняття індикатора (показника). Відбір та встановлення індикаторів. Створення баз даних. Аналіз даних та індикаторів. Аналіз регіонального розвитку за допомогою індикаторів, які характеризують розвиток соціальної, економічної і екологічної підсистем.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

12. **Моніторинг стану і динаміки соціально-економічних і екологічних систем**

Опис теми: Цілі і завдання моніторингу сталого розвитку. Характерні риси індикаторів сталості. Блок-схема системи моніторингу сталого розвитку. Сутність і види моніторингу сталого розвитку. Характеристика екологічних, економічних і соціальних індикаторів сталого розвитку.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

13. **Розробка місцевого плану дій з охорони довкілля (МПДОД)**

Опис теми: Призначення, мета, етапи розробки МПДОД. Формування громадою бачення свого майбутнього. Визначення пріоритетів. Затвердження МПДОД місцевою владою. Реалізація та моніторинг МПДОД.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

14. **Індекс людського розвитку (ІЛР)**

Опис теми: Вибір і кількісне представлення основних вимір людського розвитку. Показники матеріального рівня життя. Методики розрахунку індексу людського розвитку. Схема розрахунку ІЛР.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

Тематика практичних занять:

Практичне заняття 1. Державна інфраструктурна політика: сучасність та післявоєнний період – денна:2 год./ заочна : 0 год.

Практичне заняття 2. Нормативно-правове забезпечення публічного управління інфраструктурною політикою – денна:2год./ заочна : 0,5 год.

Практичне заняття 3. Зарубіжний досвід публічного управління інфраструктурною політикою – денна:2 год./ заочна : 0,5 год.

Практичне заняття 4. Об'єкти інфраструктурної політики: воєнний час та післявоєнне відновлення – денна:2 год./ заочна : 0,5год.

Практичне заняття 5. Інфраструктурні проекти – денна:2 год./ заочна :0,5 год.

Практичне заняття 6. Розвиток інфраструктури та євроінтеграція – денна:2 год./ заочна : 0,5год.

Практичне заняття 7. Державно-приватне партнерство як механізм ефективної співпраці у галузі інфраструктури – денна: 2 год./ заочна : 0,5 год.

Практичне заняття 8. Впровадження, реалізація та моніторинг стратегії сталого розвитку – денна:2 год./ заочна : 0 год.

Практичне заняття 9. Приведення базових показників соціальної, економічної та екологічної підсистем до нормованого виду – денна:2 год./ заочна : 1 год.

Практичне заняття 10. Розрахунок агрегованих та інтегрованого індикаторів екологічної підсистеми регіонів – денна:2 год./ заочна : 1 год.

Практичне заняття 11. Розрахунок агрегованих та інтегрованих індикаторів соціальної та економічної підсистем регіонів – денна : 2 год./ заочна : 1 год.

Практичне заняття 12. Розрахунок індексу соціо-економіко-екологічного розвитку території регіонів – денна : 2 год./ заочна : 0 год.

Практичне заняття 13. Проведення SWOT – аналізу стану соціо-економіко-екологічної системи регіонів – денна:2 год./ заочна : 0 год.

Практичне заняття 14. Розрахунок індексу людського розвитку території регіону – денна:2 год./ заочна : 0 год.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, навчальна дискусія, дебати.

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

мультимедіа-, проєкційна апаратура (проєктори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (ситуаційні завдання, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 18 балів за якісне оформлення індивідуальних завдань;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2. Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 17 запитань по 0,9 бали (15,3 балів), рівень 2 – 2 запитань по 1,4 бали (2,8 бали), рівень 3 – 1 запитання по 1,9 бали (1,9 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Ліпкан В. А. Стратегія державної інфраструктурної політики України з позицій нормативізму / В. А. Ліпкан // Актуальні проблеми філософії та соціології : Науково-практичний журнал / Голов. ред. С. Г. Секундант, відпов. ред. Д. В. Яковлев ; Міністерство освіти і науки України ; Національний університет "Одеська юридична академія". - Одеса, 2021. - Вип. 32. - С. 149-157. DOI <https://doi.org/10.32837/apfs.v0i32.1039>
2. Німеччина та інфраструктурна політика у східній частині ЄС. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/politics/nimechchina-ta-infrastruktorna-politika-u-sxidnij-chastini-yes/>.
3. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР. URL: <http://surl.li/kuewa>
4. Стратегія сталого розвитку до 2030". URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
5. Реалізація проектів державно-приватного партнерства в Україні. ДПП як механізм ефективної співпраці між державою та приватними партнерами у галузі інфраструктури. Київ, 2017. URL: <http://surl.li/ogfm>.
6. Клименко М.О., Клименко О.М., Клименко Л.В. Стратегія сталого розвитку регіону : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 312 с.
7. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Неїсіна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.

Допоміжна

8. Антонова С.Є., Тихончук Л.Х., Іващук О.М. Управління регіональною інфраструктурою в умовах воєнного стану. Наукові перспективи. К., 2024. № 2 (44). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/9481>
9. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Прилипко В.А., Клименко Л.В. Стратегія сталого розвитку: Підручник. Херсон: «ОЛДІ-ПЛЮС», 2012. 446 с.
10. Клименко М.О., Боголюбов В.М., Клименко Л.В., Брежицька О.А. Практикум з розробки стратегій місцевого сталого розвитку : навчальний посібник / За ред. М.О. Клименка і В.М. Боголюбова. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. 230 с.
11. Клименко М. О., Герасимчук З. В., Клименко О. М., Клименко Л. В. Розвитологія : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 280 с.
12. Клименко М. О., Клименко О. М., Клименко Л. В. Сталий розвиток місцевих громад : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
13. Зомчак Л., Коваль Л. Сталий розвиток регіонів України: просторово-панельний підхід. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 65. С. 211–215. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct65-35>
14. Полторац А.С. Організація соціально-економічного розвитку територіальних громад. Modern Economics. 2022. № 33(2022). С. 88–98. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V33\(2022\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V33(2022)-12).
- 15.

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.
2. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/>
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php.

Поєднання навчання та досліджень*

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, уміння слухати та запитувати та інші.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://surl.li/jznmq>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>. Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал за вищенаведеним посиланням на розміщення навчальної дисципліни на платформі MOODLE.

Автор
Доцент КМПВ

Світлана АНТОНОВА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1044
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100